

Ungarn und Galizien (Wien, 1809, 1—2.) becses neveléstörténeti adatokon kívül a szerző saját pedagógiai nézeteivel is találkozunk. Különösen a külföldi áramlatoknak Magyarországra tett hatását vizsgálja. A Mária Teréziától behozott normáltantervet sokra becsüli. A protestánsok iskolaügyénél hibáztatja, hogy reformjaik mindig csak részlegesek voltak. Szükség volna általános tanterv és közös iskolai bizottságra. Bredeczky értelmes fő volt, felismerte felekezete tanügyének hiányait és rá is mutatott azok orvoslására. Későbbi lelkeskedése elvonta a sajátos pedagógiai működéstől.

Szelényi Ödön.

A testi fogyatékosok okai és megelőzése. (Gyógypedagógiai Könyvtár. Szerkesztik: *Szentgyörgyi Gusztáv* és *Tóth Zoltán*.) Kiadja a Magyar Gyógypedagógiai Társaság. Budapest, 1924. 88 l.

A Magyar Gyógypedagógiai Társaság megalakulásakor kettős célt tűzött maga elé: 1. „Hogy pontos tudományos kutatások alapján állapíttassanak meg azok az okok, amelyek következtében hibássá válik a gyermek. Ha a baj kútforrásait ismerjük, azon leszünk, hogy azok betömessenek, ártalmatlanná tétessenek, hogy ne legyen többé hibás gyermek s ne legyen szükség gyógypedagógiára.“ 2. „A hibás gyermekekkel pedig, ha már megvannak, arra töreksenek, hogy fogyatékoságaikat lehetőleg eltüntessék vagy enyhítsék s azokat szülőre, társadalomra elviselhetővé tegyék s lehetőleg teljesen keresőképes egyedekként állítsák be a dolgozók munkaközösségébe.“ A magasztos célok közül az elsőnek megvalósítására tartották az 1923. év őszén az első országos gyógypedagógiai értekezletet, melynek első napi előadás-sorozatát tartalmazza a most megjelent kötet. Hazánk legkiválóbb szakemberei mondják el itt, mit kell tennünk, ha a vakságtól, a siketségtől, a nyomorékságtól, az erkölcsi elmezavartól, a beszédhibáktól meg akarjuk menteni nemzetünket. Ez az első kötet Ranschburg Pál, Rottenbiller Fülöp, Imre József, Krepuska Géza, Horváth Mihály, Akos István és Istenes Károly értékes tanulmányait tartalmazza. Az előszót pedig Imre Sándor, a Társaság elnöke írta. El kell ismerni, hogy a fiatal Társaság e munkakiadásával nagy lépést tett előre kitűzött céljai megvalósítása felé.

Éltes Mátyás.

Dr. Bognár Cecil: Tanulmányok a gyermeki lélekről. Berlin, 1925. Ludwig Voggenreiter Verlag. Magyar osztály 114 l.

A szerző, miként bevezetésében jelzi, nem akar rendszeres és tudományos gyermeklélektant adni. A lelki funkciók közül csak azokat tárgyalja, amelyeknek ismerete különösen fontos a nevelés szempontjából. Első kérdése mindig az, hogy milyen a gyermek, azután arra felel, hogy miképpen kell vele bánnunk. Beszél a gyermek emlékezetéről, a tehetségéről és az alkotó képzeletéről, a gyermek hibáiról és szexuális életéről, a szülők hibáiról és arról, hogy miképpen neveljük a szülőket. Az utolsó értekezés a sajátosan ma-

gyar gyermeki lélek képét próbálja megrajzolni. A felvett tárgyakat egyszerűen, világosan, könnyen érthetően fejtegeti a mű szerzője. A cím azonban többet ígér, mint amennyit a szerző valóban ad. A könyvecskét haszonnal forgathatják elsősorban a szülők, de azok a pedagógusok is, akik még nem foglalkoztak behatóbban a szerző által fölvetett kérdésekkel. *Kenyeres Elemér.*

Schusehny Henrik dr.: *Mit kell a fiatal leánynak tudnia?* Fiatal leánynak való orvosi tanácsok. Budapest, 1925. Mai K. (52 l.).

Ezt a népszerűen s jól megírt kisded füzetet annál szívesebben köszöntjük, mert éppen nem vagyunk bőviben olyan írásoknak, amelyek kifejezetten a leányok egészségügyét tárgyalják. Szerzőnk, akinek hivatottságát ezen a téren eddigelé kifejtett munkássága beigazolja, komoly hangon, meggyőző módon és kiváló gyakorlati érzékkel teszi szövé a legsűrűbben előforduló bajokat és visszaéléseket s azok elhárításának és gyógyításának módjait. Igen helyesen nem szorítkozik a nemi dolgokra, hanem behatóan foglalkozik a vérszegénységgel, anyagcserével stb., miközben helyenként ismétlésekbe esik. Azt is csak helyeselhetni, hogy komolyabb baj esetén azonnal orvoshoz utal, de éppen erre való tekintettel kifogásolható a 39—40. lapon közölt vérvizsgálati módszer közlése, ami a takarékos (!) szülőt esetleg kísérletre csábíthatja. Ehelyett talán inkább a ruházatkodásnak ma elharpódzott kinövéseire lehetett volna kitérni, azután a városokban leselkedő veszélyekre, sőt esetleg erre a kényes kérdésre is: Honnan jönnek a gyerekek? Igaz, hogy ezek nem szorosan orvosi dolgok, de a téma határmesgyéjén fekszenek. Azok az anyák és nevelők, akik egy rövid félórát szentelnek ennek a derék művecskének elolvasására, az értékes tanácsok révén mélyített belátásra fognak szert tenni, amelyet serdülő leánynemzedékünk jövője érdekében az egész vonalon hasznosítani is kellene.

Kemény F.

Természethistória címen megindult *Méhes Gyula* és *Karl János* szerkesztésében egy új ifjúsági könyvsorozat, melynek első kötete a biológia magyar úttörőivel foglalkozik. A művelődésnek olyan területére vezeti a magyar ifjúságot, mellyel eddig csak kevés könyv foglalkozott és olyan kedvesen, rokonszenvesen mondja el a magyar természettudósok életét, hogy a kis könyv olvasása nevelőleg hat az ifjúságra és a serdülő kor nagy bizonytalanságában és keresésében egyik-másik tanulóknak irányjelzője is lehet. *Q.*

Ernst Krieck: *Philosophie der Erziehung.* Jena, E. Diderichs. 1922. (309 l.)

E könyv nem a hagyományos értelemben vett filozófiai pedagógia, hanem szintiszta metafizika, mely többé-kevésbbé szerencsés összevegyítése az aristotelesi ontológiai elveknek a német idealizmus romantikus stílusával, Goethe természet-szemléletének a valóságtudományok újabb eredményeivel. Az